

نظریه پردازی های قرآن و حدیث در سلامت

دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی
استاد تمام، جامعه المصطفی العالمیه
۱۳۹۵ش

الف: اقسام آیات علمی قرآن

۱- اشارات علمی (فلینظر الانسان مم خلق / طارق ۵)

جلب توجه به موضوعات اندیشه ساز

۲- شگفتی‌های علمی (انا خلقنا الانسان من نطفه امشاج

/ دهر ۲) بیان نکات علمی خلاف مشهور

الف: اقسام آیات علمی قرآن

۳- اعجازهای علمی

الف) در حوزه علوم طبیعی گزاره‌های علمی قرآن که قبل از قرآن کسی بیان نکرده و بعد از قرآن کشف شده است.

مثال: چینش مراحل خلقت انسان (رویان شناسی) حج/۵ و مومنون/۱۲

الف: اقسام آیات علمی قرآن

۳- اعجازهای علمی

(ب) در حوزه علوم انسانی

اول: گزاره‌های علمی ...

دوم: نقش تاریخی قرآن در تحوّل فرهنگی و علمی

سوم: استنباط نظام‌های علمی قرآن و برتری آن بر
نظام‌های بشری

۴- نظریه پردازی های علمی قرآن

اول: مفهوم شناسی (با تسامح در تعبیر)

«خبر دادن قرآن از حقایق علمی، قبل از تأیید آن
در علوم، که گاهی موجب توسعه یا تضییق
حوزه ها و ابعاد علم می شود»

نظریه پردازی های علمی قرآن

دوم: ضوابط نظریه پردازی های علمی قرآن

۱- نظریه علمی قرآنی از نص یا ظاهر آیات قرآن قابل برداشت باشد.

۲- نظریه علمی استنباط شده از قرآن قبل از نزول قرآن در آثار علمی مطرح نشده باشد.

۳- نظریه علمی قرآنی، نوعی نوآوری در یکی از حوزه های علم مثل مبانی، روش و نظام به شمار آید.

۴- نظریه پردازی علمی قرآنی امکان اثبات، تأیید یا تفسیر علمی داشته باشد.

نظریه پردازی های علمی قرآن

• سوم: مبانی و قواعد برداشت علمی از قرآن

الف. قطعی نبودن غالب مطالب علوم تجربی

ب: وجود اشارات علمی در قرآن و لزوم استفاده از علوم تجربی در فهم و تفسیر آنها

ج: همه علوم از ظواهر آیات قرآن قابل استفاده نیست

د: رابطه سازگارانه بین قرآن و علم

ه: هدایت قرآن اطلاق دارد برای عبادی اجتماعی سیاسی

-و: هدف اصلی قرآن هدایت مردم به سوی خداست.

نظریه پردازی های علمی قرآن

چهارم: روش شناسی برداشت علمی از قرآن

الف) استخراج همه علوم از قرآن کریم

ب) تطبیق و تحمیل نظریه های علمی بر قرآن

ج) استخدام علوم برای فهم و تبیین بهتر قرآن

-با استفاده از روش تفسیر میان رشته ای

ب: مصادیق نظریه پردازی‌ها

۱- روح الهی انسان (نفخت فیہ من روحی)

۲- مراتب نفس انسان (اماره - لوامه - مطمئنه و ...)

۳- توسعه در مفهوم و مصادیق بیماری‌ها (نفاق، گناهان و ...)

۴- توسعه در مفهوم دارو «ونزل من القرآن ما هو شفاء و رحمه ...» (شفای روحی روانی - اعتقادی - اخلاقی - اجتماعی و ...)

ب: مصادیق نظریه پردازی‌ها

۵- تأثیر عوامل معنوی و ماورایی در پزشکی جهان‌های دیگر مثل ملائکه و ... - کرامت و ...)

۶- راهکارهای پیشگیرانه بیماری‌ها در احادیث

(رساله ذهبیه امام رضا(ع))

۷- داروهای طبیعی در احادیث پزشکی

(بحار الانوار، ج ۵۴-۶۲)

۷- سلامت معنوی در قرآن

- ۱) تعریف (بر خورداری از آرامش کامل جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی) معنویت دینی
- ۲) حوزه ها (عبادت - توکل - امید و)
- ۳) شاخص ها و ضوابط در اسلام
- ۴) آسیب ها (افراط ها و تفریط ها)
- ۵) راهکارهای سلامت (سبل)

—معانی معنویت

۱- به معنای عام: تجربه خوب بودن در ارتباط با دیگران و طبیعت و... که روش جدید بودن است همراه با نوع دوستی و اخلاق و... که میتواند منهای دین تحقق یابد

۲- به معنای خاص (دینی- در ارتباط با خدا)

۳- به معنای اخص (توحید محور نظریه قرانی از منظر علامه که اگر توحید شکافته شود سرچشمه همه

نکته

۱- شمارگان آیات مربوط به سلامت ۱۲۶۰ گفته شده

۲- واژگان مرتبط: سلام- شفا- سعادت- تعادل-
اطمینان- سکینه- راحت- صحت- عافیت و..

۳- واژه مرتبط از ماده سلم ۳۵ بار در قران امد

۴- سبل السلام / مایده ۱۶

نکات نظریه

نکته مهم: سلامت در قرآن شامل سلامت دنیوی و اخروی است یعنی فرا دنیوی بلکه فرا مادی و نیز سلامت قلبی است
خدا سلام است (حشر / ۲۳) سرچشمه سلامتی
روابط بهشتیان بر اساس سلامت (الاقیلا
سلاما / واقعه ۲۶) - شب قدر سلامت معنوی / قلب

یهدی به الله من اتبع رضوانه سبیل السلام

- ۱- هدایت به سلام = نام خدا و نام بهشت = در طول هم
- ۲- بوسیله قرآن راههای سلامت تحقق می یابد سلامت فردی و اجتماعی و معنوی و....
- ۳- محور سلامت توحید = از ظلمات به سوی نور واحد با اذن الهی
- ۴- شرط تبعیت از اموری که رضایت الهی در آن است

-انسان سالم

۱-جسم سالم

۲-روان سالم

۳-روابط اجتماعی سالم (اخلاق و..)

۴-روح سالم

۵-عقل سالم

۶-مولود سالم (خانواده) ۷-قلب سلیم ۸-با ایمان